

ТАҚРИЗ

**ба автореферати диссертатсияи Тағоев Шамсулло Хурсандович дар мавзӯи
«Коркарди амсилаи компютерии бозии педагогии рангпуркунӣ барои
рушди салоҳиятҳои хонандагон дар чараёни таълими системаҳои ҳисоб»**

Системаи муосири таҳсилоти миёнаи умумии Тоҷикистон дар шароити кунунии рушди ҷомеа бо ниғаждории дастовардҳои қаблии соҳаи маорифи кишвар ва бо истифода аз имкониятҳои бавучудодаи гузариш ба меъёрҳои байналмилалӣ таҳсилот тасмим гирифтааст, ки дар таълими хонандагон муносибатҳои босалоҳиятро роҳандозӣ намояд.

Зарурати гузариш аз низоми анъанавӣ, ки он дар асри XVII дар заминаи принципҳои дидактика ташаккул ёфтааст, ба муносибатҳои нави таълимӣ таъмоюли объективӣ дошта, дар марҳилаи ҷаҳонишавӣ босуръати муносибатҳои сиёсӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ байни мамлакатҳо раванди ногузир мебошад.

Низоми кунунӣ ё анъанавӣ таълим аз нигоҳи ташкили раванди таълим низоми синфӣ-дарсӣ буда, тибқи он мазмуну мундариҷаи дарс тавассути методҳои тавзеҳию аёнӣ амалӣ гардонидани мешавад. Дар ин низоми фаъолияти таълимӣ дар раванди дарс пурра аз тарафи омӯзгор идора карда мешавад. Ӯ донишро дар шакли тайёр ба хонандагон пешниҳод менамояд. Хонандагон бошанд онро қабул ва бозгӯӣ мекунанд. Дар интиҳои соли хониш омӯзгор натиҷаҳои таълими фанро арзёбӣ намуда, дараҷаи азхудкунии ҳар як хонандаро дар алоҳидагӣ месанҷад ва оид ба гузаронидани ӯ нагузаронидани онҳо ба синфи болоӣ қарор қабул мекунанд. Китоби дарсӣ дар ин низоми асосан барои иҷрои вазифаҳои хонагии хонандагон хизмат мерасонад. Мафҳумҳои «соли таҳсил», «рӯзи дарсӣ», «ҷадвали дарсҳо», «танаффуси байни дарсҳо» ва «таътил» нишондиҳандаҳои асосии низоми синфӣ-дарсӣ ба ҳисоб мераванд.

Муносибати нави таълимӣ ба салоҳиятнокии ҳам хонандагону ҳам омӯзгорон ниғаронида шуда, «муносибати босалоҳият дар таҳсилот» номгузорӣ гардидааст. Муносибати мазкур фаъолнокӣ, мустақилият ва озодии академии хонандагонро роҷеъ ба интиҳоби маводи таълимӣ ва азхудкунии мавзӯи дарс

таъмин намуда, мавқеи назоратии омӯзгорро фаъолтар мегардонад ва хонандагону омӯзгоронро ба истифодаи методҳои фаъолтару самарабахштарии таълимӣ ҳидоят мекунад.

Ҳадафи асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ аз пешкаш намудани тарзҳои самараноки ташаккул ва такмилдиҳии фаъолнокии хонандагон, ҳангоми азхудкунии мавзӯҳои дарсӣ, бо истифода аз технологияи бозиҳо иборат аст, ки он бевосита ба масъалаи муносибати босалоҳият ба таълим рафт дошта, аз мубрамияти мавзӯи таҳқиқот шаҳодат медиҳад.

Аҳамияти назарии таҳқиқот аз он иборат аст, ки барои табдилдиҳии фаврии ададҳо аз як системаи ҳисоб ба системаи ҳисоби дигар дар шакли амсилаи компютери бозии таълимии рангпуркунӣ афзори мукаммали табдилоти сохта шудааст, ки дар соҳаи илми информатика ҳодисаи беназир ба ҳисоб рафта, тавассути он салоҳиятҳои таълимии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва салоҳиятҳои педагогии омӯзгорони фанни технологияи иттилоотиро имконияти рушд додан муҳайё гардидааст.

Аҳамияти амалии таҳқиқот – аз таҳияи методикаи амсиласозии компютери бозиҳои педагогӣ ва тарзи самарабахши азхудкунии мавзӯи дарс иборат аст. Маводҳои таҳқиқотии диссертатсия ба сифати дастурамали таълимии иловагӣ аз фанни технологияи иттилоотӣ барои хонандагони синфи 11-уми муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тавсия мешавад. Дар таҳқиқот аз боби истифодаи технологияи бозиҳои педагогӣ дар рушди салоҳиятҳои хонандагон дар чараёни таълими яке аз мавзӯҳои доманадори китоби дарсии технологияи иттилоотӣ – системаҳои ҳисоб сухан меравад. Барои болобарии дониши хонандагон роҷеъ ба мавзӯи мазкур ҳамчунин ба онҳо аз таърихи ададҳо, системаҳои ҳисоби тамаддунҳои гуногун ва истифодаи технологияи бозиҳо дар баргاردони ададҳо аз як системаи ҳисоб ба системаи ҳисоби дигар низ иттилоъ пешкаш карда мешавад.

Аз натиҷаҳои таҳқиқотӣ ҳамчунин метавонанд бакалавриятҳо, магистрантон, докторантони PhD ва унвонҷӯёни ихтисосҳои информатика, низоми иттилоотӣ, техникаи ҳисоббарор ва таъминоти барномавӣ, амсиласозии математикӣ ва компютерӣ, автоматикунонӣ ва идоракунӣ, таърихи илму техника ва умуман кулли муҳаққиқони ихтисосҳои самти илмҳои техникуву технологӣ, ки ба омӯзиш ва

таҳқиқи системаҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ машғуланд, ҳамчун манбаи иттилооти иловагӣ истифода баранд.

Рисолаи илмии Тағоев Шамсулло Хурсанович дар мавзӯи «Коркарди амсилаи компютери бозии педагогии рангпуркунӣ барои рушди салоҳиятҳои хонандагон дар ҷараёни таълими системаҳои ҳисоб» таҳқиқоти илмӣ-тахассусии анҷомёфта ба ҳисоб рафта, аз рӯи ҳаҷм, арзиши назарӣ ва амалӣ ҷавобгӯ ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аст ва муаллифи он сазовори соҳиб шудан ба дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.02 – Назария ва методикаи омӯзишу парвариш (информатика, таҳсилоти миёнаи умумӣ) мебошад.

Тақриздиханда:

Номзоди илмҳои педагогӣ, дотсент,
мудири кафедраи фанҳои риёзӣ-табиатшиносии
муосири Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва
сиёсати Тоҷикистон

Н.С. Азимова

Суроға: 735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Хучанд,
маҳаллаи 17,хонаи 1, тел.:+992(3422)23811, моб.:+992(92)7077107
почтаи электронӣ: nazira-tgu@mail.ru
Вэб сомона:www.tsulbp.tj

Имзои Азимова Н.С.-ро тасдиқ менамоям:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва
сиёсати Тоҷикистон

П.А.Саидов